

Briuselis, 2025 m. gegužės 20 d.
(OR. en)

8690/25

MOG 42
YEMEN 2
CFSP/PESC 666
COPS 197

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
data: 2025 m. gegužės 20 d.
kam: Delegacijoms
Dalykas: Tarybos išvados dėl Jemeno

Delegacijoms priede pateikiamos išvados dėl Jemeno, kurias 2025 m. gegužės 20 d. posėdyje priėmė Taryba (Užsienio reikalai).

TARYBOS IŠVADOS DĖL JEMENO

1. Primindama ankstesnes 2022 m. gruodžio mėn. Tarybos išvadas dėl Jemeno ir savo įsipareigojimą remti Jemeno žmones, ES reiškia didelį susirūpinimą dėl gerokai pablogėjusios saugumo padėties Jemene ir ragina visas šalis laikytis savo įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę, įskaitant tarptautinę humanitarinę teisę. ES griežtai smerkia Houthi grupuotės grasinimus Raudonojoje jūroje ir Adeno įlankoje vykdomai tarptautinei jūrų laivybai ir Izraeliui, taip pat beatodairiškus išpuolius, nukreiptus prieš tokią laivybą ir prieš Izraelį. Šie išpuoliai kelia tiesioginę grėsmę taikai ir stabilumui regione, pasaulinei prekybai ir laivybos laisvei, kaip visuotinei viešajai gėrybei, taip pat grėsmę, kad pablogės ir taip sunki humanitarinė padėtis Jemene. Paliaubos, kurios po dešimtmetį Jemene trukusio konflikto buvo paskelbtos tarpininkaujant JT, atrodo kaip niekad trapios, o tolesnės eskalacijos šalies viduje ir regione pavojus tebėra didelis. Dėl Houthi grupuotės vykdomų išpuolių JT vadovaujamos pastangos siekti taikos yra įstrigusios, Jemene ir regione suaktyvėjo ginklų platinimas ir padaugėjo terorizmo grėsmių, taip pat neramina tai, kad humanitarinė padėtis šalyje vis prastėja ir toliau fiksuojami šiurkštūs žmogaus teisių pažeidimai. Šiomis kritinėmis aplinkybėmis reikia užtikrinti, kad nebūtų sugrįžta prie totalinio karo, nes tai ne tik būtų pražūtinga Jemeno gyventojams, bet ir gali padaryti neigiamą šalutinį poveikį platesniam regionui, laivybos saugumui ir laivybos laisvei Raudonojoje jūroje. Tuo pat metu padėtį Jemene labai veikia regiono dinamika.
2. Atsižvelgdama į šiuos nerimą keliančius įvykius ir į didėjančią riziką, kad šalyje vėl prasidės vidaus kovos, ES ragina suteikti naują impulsą taikos pastangoms Jemene. ES pakartoja tvirtai remianti JT vykdomą tarpininkavimą ir regionines iniciatyvas, kuriais siekiama, kad ugnies nutraukimas Jemene būtų tvarus, išpuoliai Raudonojoje jūroje ir prieš Izraelį baigtųsi ir šalys vėl sugrįžtų prie prasmingų derybų dėl įtraukaus politinio sprendimo, pagal kurį būtų sureguliuoti šio konflikto politiniai, ekonominiai ir saugumo aspektai. Taika ir stabilumas Jemene taip pat yra labai svarbūs Persijos įlankos regiono ir Raudonosios jūros saugumui, todėl regioninis angažavimasis tebėra labai svarbus. Pasiryžusi siekti Jemeno vienybės, suvereniteto, nepriklausomybės ir teritorinio vientisumo, ES toliau tvirtai remia JT specialųjį pasiuntinį Jemenui ir jo komandą, pasitelkdama diplomatinės priemonės ir sudarydama palankesnes sąlygas tiek I, tiek II krypties iniciatyvoms bei jas finansuodama. ES palankiai vertina

regioninių subjektų dedamas pastangas sudaryti sąlygas politiniam susitarimui ir ilgalaikiai taikai šalyje. ES yra pasirengusi aktyviau tiesiogiai įsitraukti į veiksmus, palengvinančius įvairių konflikto šalių grįžimą prie dialogo, kad būtų pasiektas įtraukus politinis susitarimas.

3. ES teigiamai vertina tai, kad Jemeno Vyriausybė yra pasirengusi imtis veiksmų, kad prisiimtų atsakomybę už padėtį ir ją savarankiškai valdytų. ES toliau remis Jemeno Vyriausybės ir Prezidentinės Vadovybės Tarybos (PLC) pastangas daryti pažangą reformų ir gero valdymo srityse, visų pirma įgyvendinant visapusiškos vyriausybės reformos planą, kartu pabrėždama itin didelę vienybės ir nuolatinio veikimo laikinojoje sostinėje Adene svarbą. ES taip pat toliau remis Konsultacijų ir susitaikymo komisiją (CRC), kuri yra pagrindinė institucinio dialogo platforma politinėms partijoms Jemene. ES primygtinai ragina Jemeno Vyriausybę ir PLC stiprinti vidaus vienybę, taip pat geriau teikti pagrindines paslaugas ir geriau užtikrinti pagrindines teises Jemeno žmonėms, nes tai būtina siekiant Jemeno politinio ir ekonominio stabilumo. ES taip pat yra pasirengusi dėti daugiau pastangų remiant Jemeno pilietinę visuomenę.
4. Kalbant apie platesnį kontekstą, ES primena, kad Jemenas JT Generalinėje Asamblėjoje balsavo už Rusijos agresijos prieš Ukrainą pasmerkimą, ir ragina Jemeną ir toliau demonstruoti paramą Ukrainos teritoriniam vientisumui, taisyklėmis grindžiamos tarptautinės tvarkos apsaugojimui ir pastangoms pasiekti visapusišką, teisingą ir ilgalaikę taiką Ukrainoje, laikantis Jungtinių Tautų Chartijos principų.
5. ES yra labai susirūpinusi dėl ekonominės padėties Jemene prastėjimo: šalį kamuoja didelė infliacija, pastovus valiutos nuvertėjimas ir nerimą kelianti bankų krizė. ES yra pasirengusi remti Jemeno Vyriausybę jai kuriant vieningą, įtraukų, tvarų ir ekonomiškai patikimą valdymą, kad būtų kovojama su korupcija, didinama atskaitomybė, gerinamas pajamų surinkimas, spartinamas bankų sistemos suvienijimas ir mažinama humanitarinė rizika. Šiuo tikslu ES ragina tarptautinę bendruomenę, visų pirma JT agentūras, tarptautines finansų įstaigas ir paramos teikėjus, koordinuoti savo veiksmus vietoje, kad būtų užkirstas kelias tolesniam padėties blogėjimui ir Jemeno Vyriausybės institucijų žlugimo rizikai.
6. Atsižvelgdama į tai, ES toliau remis Jemeno Vyriausybės užtikrinamą gerą valdymą. ES remia vyriausybės saugumo sektoriaus suvienijimą ir funkcionalumą, visų pirma civilinio saugumo sektoriaus reformos ir pajėgumų stiprinimo srityse. Šiuo atžvilgiu ES jau padidino paramą

Jemeno pakrančių apsaugos pajėgoms ir yra pasirengusi dalyvauti tolesniame su tarptautiniais partneriais vykdomame darbe siekiant sustiprinti pakrančių apsaugos pajėgų gebėjimą patruliuoti jūroje ir užtikrinti laivybos laisvę.

7. ES yra labai susirūpinusi dėl nuolat blogėjančios humanitarinės padėties Jemene: 19,5 mln. žmonių (60 % gyventojų) reikia humanitarinės pagalbos ir apsaugos (tikimybė, kad tokios pagalbos ir apsaugos, prireiks moterims ir mergaitėms yra didesnė, kadangi tarp gyventojų, kuriems būtinai reikia gyvybiškai svarbios pagalbos, jų yra bent 9,6 mln.), 17,1 mln. žmonių susiduria su dideliu maisto stygiumi, daugiau kaip 4,8 mln. asmenų yra perkelta šalies viduje, 6 mln. moterų ir mergaičių susiduria su didesne prievartos ir išnaudojimo rizika, 2,3 mln. vaikų labai prastai maitinasi, be to, Jemene yra 35 % viso pasaulio choleros atvejų. Tarptautinėms pastangoms padėti Jemeno žmonėms kenkia ne tik precedento neturintis tarptautinio finansavimo sumažėjimas, bet ir tebesitęsianti karinė eskalacija, vis labiau blogėjanti veiklos aplinka ir nuolatinis kišimasis į nešališką humanitarinės pagalbos teikimą visame Jemene, įskaitant savavališkus Houthi grupuotės vykdomus sulaikymus. ES ir jos valstybės narės griežtai smerkia toliau savavališkai Houthi grupuotės vykdomus JT agentūrų, NVO ir diplomatinių atstovybių vietos darbuotojų sulaikymus ir pakartoja primygtinai raginančios nedelsiant ir besąlygiškai juos paleisti. ES ir jos valstybės narės tebėra itin svarbios humanitarinės pagalbos teikėjos Jemene – nuo konflikto pradžios 2015 m. ES bendrai suteikė daugiau kaip 1,6 mlrd. EUR vertės pagalbos. Atsižvelgdama į tai, kad mažėja tarptautinės pagalbos Jemenui finansavimas, ir į vis sudėtingesnę veiklos aplinką, ES ragina didinti humanitarinės pagalbos mastą ir ragina visas šalis užtikrinti visapusišką ir nekliudomą humanitarinę prieigą laikantis tarptautinės humanitarinės teisės ir humanitarinių principų, taip pat užtikrinti, kad humanitarinės pagalbos ir vystymosi tarpusavio sąsajos kontekste būtų peržiūrėta ir remiama daugiašalė reagavimo sistema ir didinama parama humanitarinėms operacijoms, kurios inicijuojamos vietos lygmeniu. Maisto stygius yra labai didelis: apskaičiuota, kad negavus tinkamos paramos dar 6 mln. žmonių patirs kritinį maisto stygių. ES remia labai reikalingą JT sprendimą teikti pirmenybę gyvybiškai svarbioms humanitarinėms programoms labiausiai nukentėjusiose vietovėse ir ragina paramos teikėjus išlaikyti bendrą ir principingą angažavimąsi, apsaugoti humanitarinę erdvę ir užkirsti kelią humanitarinei katastrofai.

8. ES ir jos valstybės narės, laikydamosi Europos komandos požiūrio, yra įsipareigojusios toliau teikti Jemenui skirtą paramą vystymuisi, kuria, kai įmanoma, siekiama pagerinti Jemeno gyventojų pragyvenimo sąlygas, investuojant į ekonomikos atsigavimą ir reformas, darbo vietų kūrimą ir valstybės bei visuomenės atsparumo didinimą, be kita ko, tokiose srityse kaip apsirūpinimo maistu saugumas, žemės ūkis, elektros energija ir vanduo, sanitarijos ir higienos paslaugos. ES ir toliau sieks, kad būtų gerinamos Jemeno gyventojų galimybės naudotis pagrindinėmis paslaugomis, ypač daug dėmesio skiriant moterims ir jaunimui.
9. ES toliau tvirtai palaikys veiksmingą žmogaus teisių apsaugą ir pagarbą tarptautinei humanitarinei teisei visame Jemene, be kita ko, toliau vykdydama nepriklausomą ir nešališką šturkščių žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų stebėseną ir dokumentavimą. ES yra susirūpinusi dėl tebesitęsiančio susidorojimo su pilietine visuomene ir moterų teisių naikinimo Jemene, vykdomo konkrečiai Houthi grupuotės. ES tebėra labai susirūpinusi dėl konflikto poveikio civiliams gyventojams ir apgailestauja dėl didelio civilių aukų skaičiaus, išpuolių prieš civilinę infrastruktūrą, įskaitant išpuolius, susijusius su priešpėstinėmis minomis ir likusiais nuo karo sprogmenimis, kurie veikia nesirinktinai. Be to, ES primygtinai ragina šalis užtikrinti, kad vaikai nebūtų verbuojami į ginkluotąsias pajėgas, nedalyvautų karo veiksmuose ir būtų apsaugoti nuo karo veiksmų poveikio. Atskaitomybė ir pereinamojo laikotarpio teisingumas yra esminė taikos proceso dalis; ir Jemeno Vyriausybė, ir Houthi grupuotė turėtų toliau vykdyti kalinių paleidimo procesą.
10. ES smerkia tai, kad Houthi grupuotės ir kitų ginkluotų nevalstybinių grupuočių, įskaitant į teroristų sąrašus įtrauktas organizacijas, pavyzdžiui, grupuotę „Al-Shabaab“ ir „Arabijos pusiasalio Al-Qaida“, naudai vykdomas ginklų platinimas, pažeidžiant tarptautinę teisę, taip pat tai, kad dramatiškai išaugo prekyba ginklais visame Jemene, Raudonojoje jūroje ir Somalio pusiasalyje, o tai kelia grėsmę regiono stabilumui. ES tebėra susirūpinusi dėl įtariamų Houthi grupuotės ir grupuotės „Al-Shabaab“ ryšių, kuriuos palengvina regione veikiantys organizuoti nusikalstami tinklai. Primindama visų valstybių pareigą laikytis ginklų embargo pagal JT ST rezoliuciją 2216 (2015), ES ragina trečiąsias šalis, visų pirma Iraną, nutraukti paramą ir ginklų tiekimą Houthi grupuotei ir prisidėti prie padėties deeskalavimo. ES ir toliau remia JT tikrinimo ir inspektavimo mechanizmą (UNVIM) ir kartu ragina sustiprinti jo įgaliojimus, kad būtų sustiprintas jo vaidmuo ir veiksmingumas užtikrinant JT ST rezoliucijos 2216 (2015) dėl JT ginklų embargo vykdymą. ES ir toliau rinksis kelią kovoti su destruktviu Houthi grupuotės

elgesiu ir ginklų bei susijusių reikmenų tiekimu šiai grupei, be kita ko, taikant papildomas ribojamąsias priemones.

11. ES išlaikys ir stiprins savo aktyvią veiklą Raudonojoje jūroje, vykdydama 2024 m. vasario mėn. pradėtą gynybinę jūrų operaciją EUNAVFOR ASPIDES, kuria ir toliau užtikrinama apsauga tranzitu vykstantiems komerciniams laivams, be to, didins savo indėlį į informuotumą apie jūrų saugumą, kartu stengdamasi sukurti sinergijas su operacija EUNAVFOR ATALANTA. ES tebėra įsipareigojusi remti visas tarptautinę teisę atitinkančias pastangas siekiant užtikrinti laivybos laisvę Raudonojoje jūroje, apsaugoti svarbiausius laivybos kelius ir padėti atkurti reguliarius prekybos srautus per Sueco kanalą, užtikrinantį jungtį su Viduržemio jūra, ir ragina visas regiono šalis prisijungti prie šių pastangų. ES gerai vertina puikius operacijos ASPIDES rezultatus – per pirmus jos įgaliojimų metus buvo palydėta daugiau kaip 440 laivų, taip pat užkirstas kelias didžiulei ekologinei katastrofai Raudonojoje jūroje bei pakrantės valstybėse ir tolesniems laivybos maršrutų tame regione sutrikimams. ES ragina sustabdyti Houthi grupuotės vykdomo beatodairiško ir savavališko prekybinių laivų ir jų įgulų sulaikymo praktiką, užtikrinti jūrininkų saugumą ir nutraukti visus veiksmus, kurie trukdo tarptautinei prekybai ir regioniniam saugumui.
12. ES pabrėžia glaudaus veiksmų koordinavimo ir bendradarbiavimo su tarptautiniais partneriais svarbą norint užtikrinti laivybos saugumą Raudonojoje jūroje, skatinti platesnį regioninį bendradarbiavimą ir šalinti nesaugumo jūroje priežastis, be kita ko, pasinaudojant atitinkamų ES specialiųjų įgaliotinių darbo rezultatais. Šiame kontekste ES stiprins bendradarbiavimą su regioniniais partneriais, pakrantės valstybėmis ir panašiai mažančiais partneriais.